

# Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.  
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25908>

## Özet

Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği (MÖEÖ), Kerem Yıldırım İmrek tarafından 2012 yılında Türkçe literatüre uyarlanmış çok boyutlu bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin büyük ölçekli spor veya kültürel etkinlikler gibi mega organizasyonların ev sahibi şehirler üzerindeki algılanan etkilerini sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, hem olumlu (ekonomik yararlar, turizm gelişimi, şehir imajı) hem de olumsuz (ekonomik maliyetler, sosyal ve çevresel problemler, kültürel çatışma) etkileri kapsayan karmaşık bir yapıyı incelemektedir. Uyarılma çalışması, ölçeğin Türkçe bağlamında geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamıştır.

## Anahtar Kelimeler

Mega organizasyon, ölçek uyarılma, spor bilimleri, ekonomik etki, kültürel değişim, sosyal etki, geçerlik, güvenirlik.

## Yazarlar

Kerem Yıldırım İmrek

## Amaç

Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği'nin temel amacı, büyük spor etkinlikleri veya benzeri mega organizasyonların ev sahibi şehirler ve sakinleri üzerindeki çok yönlü etkilerini belirlemektir. Bu etkiler, şehir imajının güçlenmesinden turizm altyapısının gelişimine, ekonomik kazançlardan çevresel ve sosyal sorunlara kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Ölçek, katılımcıların algılarını 8 farklı alt boyut üzerinden değerlendirerek, organizasyonların toplam etkisini nicel bir şekilde ortaya koymayı hedefler. Bu sayede, gelecekteki mega etkinlik planlamaları için sosyal, ekonomik ve çevresel sonuçların önceden tahmin edilmesine ve yönetilmesine olanak sağlanmaktadır.

## Yapı

Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği, mega etkinliklerin etkilerini ölçen 8 farklı alt boyuttan oluşan çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, bağlamda 42 maddeden oluşmuş olup, uyarılma çalışmasında elde edilen verilerle bu sekizli yapı doğrulanmıştır.

Ölçeğin boyutları, organizasyonların hem pozitif (yarar) hem de negatif (maliyet/problem) etkilerini dengeli bir şekilde ölçmek üzere tasarlanmıştır. Pozitif etkilere odaklanan boyutlar arasında şehir imajı, Turizm Altyapısı ve Ekonomik Yararlar bulunurken; negatif etkilere odaklanan boyutlar arasında Ekonomik Maliyetler, Sosyal ve Çevresel Problemler ve Kültürel Çatışma yer

almaktadır.

## Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. DFA sonuçları, maddelerin sekiz boyutlu kuramsal yapıyla uyumlu olduğunu göstermiştir. Elde edilen uyum indeksleri, modelin veri ile mükemmel veya kabul edilebilir düzeyde uyumlu olduğunu kanıtlamıştır:

Ki-kare değeri ( $\chi^2$ ) 375.45 ve serbestlik derecesi (df) 149 olarak bulunmuştur.  $\chi^2/df$  oranı 2.6 olup, bu değer iyi uyum için kabul edilebilir sınırlar içerisinde.

Kök Ortalama Kare Yaklaşım Hatası (RMSEA) değeri 0.055 olarak saptanmıştır (kabul edilebilir uyum).

Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) 0.98 olarak bulunmuştur, bu değer mükemmel uyuma işaret etmektedir.

Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI) 0.93 ve Normsuz Uyum İndeksi (NNFI) 0.96 olarak belirlenmiştir (kabul edilebilir uyum).

Yıllık Uyum İndeksi (GFI) 0.94 ve Düzeltilmiş Yıllık Uyum İndeksi (AGFI) 0.89 olarak hesaplanmıştır (kabul edilebilir uyum).

Bu bulgular ışığında, Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği'nin Türkçe formunun orijinal sekiz boyutlu yapıyı koruduğu ve yapı geçerliliğinin sağlandığı sonucuna varılmıştır.

## Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalmaları, iç tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

**İç Tutarlılık:** Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (bütün 36 madde için) Cronbach's Alpha değeri 0.917 olarak oldukça yüksek bulunmuştur. Sekiz alt boyutun alpha katsayıları ise 0.789 ile 0.901 arasında değişmektedir. Bu katsayılar, ölçek maddelerinin yüksek düzeyde benzerlik ve tutarlı olduğunu göstermektedir.

**Test-Tekrar Test Güvenirliği:** İki farklı zamanda yapılan uygulamalar arasındaki tutarlılığı belirlemek amacıyla Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda en düşük korelasyon değeri 0.58, en yüksek korelasyon değeri ise 0.88 olarak saptanmıştır. Bu aralık, ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler sağladığını göstermektedir.

**Madde-Toplam Korelasyonu:** Maddelerin bireyleri ayırt etme yeterliliğini belirlemek için madde-toplam korelasyon analizi yapılmıştır. En düşük korelasyon değeri  $r = 0.50$ , en yüksek korelasyon değeri ise  $r = 0.85$  olarak bulunmuştur. Tüm maddeler için önemlilik düzeyi  $p=0.00$  olarak belirlenmiştir. Literatürde 0.20 üzerindeki değerler kabul edilebilir sayıdadır için, ölçeğin tüm maddelerinin yüksek düzeyde etkili olduğu ve yapıya katkı sağladığı sonucuna varılmıştır.

## Faktör Analizi

Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği'nin uyarlama çalışmasında, orijinal ölçeğin sekiz faktörlü yapısının Türkçe formda da geçerli olup olmadığını test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, 36 maddelik nihai formun sekiz boyutlu yapıyla uyumunu güçlü bir şekilde desteklemiştir. Uyum istatistikleri (CFI=0.98, RMSEA=0.055) modelin kabul edilebilir ve iyi uyum gösterdiğini kanıtlamıştır. Bu bulgular, ölçeğin mega organizasyon etkilerini ölçmek için yapısal olarak sağlam bir araç olduğunu göstermektedir.

## Ölçek Bilgileri

### Test Tipi:

### Uyarlama

### Format:

Ölçek, 8 alt boyuttan ve toplam 42 maddeden oluşmaktadır. Cevaplar 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile toplanır.

### Mevcut Diller:

Türkçe (Uyarlama)

### Popülasyon Grubu:

Genel Popülasyon (Mega organizasyonların etkilerini algılayabilen bireyler)

### Yaş Grubu:

Belirtilmemiştir, ancak yetişkin bireylerin algılarının ölçmek için uygundur.

### Popülasyon Detayları:

Uyarlama çalışması, mega organizasyonların etkilerine maruz kalan veya bu konuda görüş bildirebilecek bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

### Test Metodolojisi:

Öz-bildirim ölçeği. Derecelendirme formatı: 5'li Likert (1=Kesinlikle Katılmıyorum -

5=Kesinlikle Katılıyorum).

## Anahtar Kelimeler

Mega etkinlik, spor organizasyonlar, korelasyon, psikometri, Likert ölçeği, CFA.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlaması:**

Mevcut değil.

**İletişim E-posta Adresi:**

[keremys@anadolu.edu.tr](mailto:keremys@anadolu.edu.tr)

**Yazışma Adresi:**

Anadolu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi (Tahmini).

## Şinler, Ücret ve Test Yılı

**Uyarlama Yılı:**

2012

**Sorumlu Yazar:**

Kerem Yıldırım İmrek

**Şinler ve Ücret:**

Akademik çalışmalarda kullanılmak için yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [mega-organizasyon-etkisi-olcegi-toad.pdf](#)

## Kaynaklar

İmrek, K. Y. (2012). Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği'nin Uyarlanması. *Pamukkale Spor Bilimleri*

*Dergisi*, 3(2), 14-37.

Ergin, A. (1995). *E?itimde Ölçme ve De?erlendirme*. Ankara: Pegem Yay?nc?lk.

Öz?üven, ?. E. (1995). *Psikolojik Testler*. Ankara: Nobel Yay?n Da??t?m.

Tekin, H. (1996). *E?itimde Ölçme ve De?erlendirme*. Ankara: Yarg? Yay?nevi.

Turgut, M. F. (1997). *E?itimde Ölçme ve De?erlendirme Metotlar?*. Ankara: ÖSYM Yay?nlar?.

Da?, ?. (2002). *Ölçek Geli?tirme ve Uyarlama Çal??malar?*. Yay?nlanmam?? Ders Notlar?.

Akademik makale ba?lant?s?: [scholar.google.com](https://scholar.google.com)

## Mega Organizasyon Etkisi Ölçeği Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek 8 Alt Boyut ve 42 Maddeden olu?maktadır:

?ehir imaj?n? geli?tirme ve sa?lamlat?rma (6 madde):

Turizm altyap?s?n?n geli?imi (6 madde):

Ekonomik yararlar (8 madde):

Kültürel de?i?im (4 madde):

Çevresel ve kültürel koruma (3 madde):

Ekonomik Maliyetler (5 madde):

Sosyal ve çevresel problemler (7 madde):

Kültürel Çat??ma (3 madde):